॥ वसिष्ठ उवाच ॥ वसिष्ठोऽस्मि वरिष्ठोऽस्मि वसे वासगृहेष्वपि । वसिष्ठत्वाच्च वासाच्च वसिष्ठ इति विद्धि मां ।
॥ यातुधान्युवाच ॥ नाम नैरुक्तमेतत्ते दुःखव्याभाषिताक्षरं । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं । ४४८५
॥ कश्यप उवाच ॥ कुलं कुलञ्च कुवमः कुवमः कश्यपो द्विजः । काश्यः काशनिकाशत्वादेतन्मे नाम धारय ।
॥ यातुधान्युवाच ॥ यथोदाहृतमेतत्ते मयि नाम महाद्युते । दुर्द्धार्य्यमेतन्मनसा गच्छावतर पद्मिनीं ।
॥ भरद्वाज उवाच ॥ भरेऽसुतान् भरेऽशिष्यान् भरे देवान् भरे द्विजान् । भरे भार्य्यामनव्याजो भरद्वाजोऽस्मि शोभने ।
॥ यातुधान्युवाच ॥ नामनैरुक्तमेतत्ते दुःखव्याभाषिताक्षरं । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं ।
॥ गौतम उवाच ॥ गोतमोऽहमतोधूमोऽदमस्ते समदर्शनात् । गोभिस्तमो मम ध्वस्तं जातमात्रस्य देहतः । ४४९०
विद्धि मां गौतमं क्षत्रे यातुधानि निबोध मां ।
॥ यातुधान्युवाच ॥ यथोदाहृतमेतत्ते मयि नाम महामुने । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं ।
॥ विश्वामित्र उवाच ॥ विश्वेदेवाश्च मे मित्रं मित्रमस्मि गवान्तथा । विश्वामित्रमिति ख्यातं यातुधानि निबोध मां ।
॥ धातुधान्युवाच ॥ नामनैरुक्तमेतत्ते दुःखव्याभाषिताक्षरं । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं ।
॥ जमदग्निरुवाच ॥ जाजमद्यजजानेऽहं जिजाहीह जिजायिषि । जमदग्निरिति ख्यातमतो मां विद्धि शोभने । ४४९५
॥ यातुधान्युवाच ॥ यथोदाहृतमेतत्ते मयि नाम महामुने । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं ।
॥ अरुन्धत्युवाच ॥ धरान् धरित्रीं वसुधां भर्त्तुस्तिष्ठाम्यनन्तरं । मनोऽनुरुन्धती भर्त्तुरिति मां विद्ध्यरुन्धतीं ।
॥ धातुधान्युवाच ॥ नाम नैरुक्तमेतत्ते दुःखव्याभाषिताक्षरं । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं ।
॥ गण्डोवाच ॥ वक्त्रैकदेशे गण्डेति धातुमेतं प्रचक्षते । तेनोन्नतेन गण्डेति विद्धि माऽनलसम्भवे ।
॥ यातुधान्युवाच ॥ नाम नैरुक्तमेतत्ते दुःखव्याभाषिताक्षरं । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं । ४५००
॥ पशुसख उवाच ॥ पशून् रक्ष्यामि दृष्ट्वाऽहं पशूनाञ्च सखा सदा । गौणं पशुसखेत्येवं विद्धि मामग्निसम्भवे ।
॥ यातुधान्युवाच ॥ नाम नैरुक्तमेतत्ते दुःखव्याभाषिताक्षरं । नैतद्धारयितुं शक्यं गच्छावतर पद्मिनीं ।
॥ शुनःसख उवाच ॥ एभिरुक्तं यथा नाम नाहं वक्तुमिहोत्सहे । शुनःसखसखायं मां यातुधान्युपधारय ।
॥ यातुधान्युवाच ॥ नाम नैरुक्तमेतत्ते वाक्यं सन्दिग्धया गिरा । तस्मात् सकृदिदानीं त्वं ब्रूहि तन्नाम ते द्विज ।
॥ शुनःसख उवाच ॥ सकृदुक्तं मया नाम न गृहीतं त्वया यदि । तस्मात्त्रिदण्डाभिहता गच्छ भस्मेति मा चिरं । ४५०५
सा ब्रह्मदण्डकल्पेन तेन मूर्द्ध्नि हता तदा । कृत्वा पपात मेदिन्यां भस्मराशिश्च जगाम ह ।
शुनःसखा च हत्वा तां यातुधानीं महाबलां । भुवि त्रिदण्डं विष्टभ्य शाद्वले समुपाविशत् ।
ततस्ते मुनयः सर्व्वे पुष्कराणि विसानि च । यथाकाममुपादाय समुत्तस्थुर्मुदाऽन्विताः ।
श्रमेण महता कृत्वा ते विसानि कलापशः । तीरे निक्षिप्य पद्मिन्यास्तर्पणञ्चक्रुरम्भसा ।
अथोत्थाय जलात्तस्मात् सर्व्वे ते समुपागमन् । नापश्यंश्चापि ते तानि विसानि पुरुषर्षभाः । ४५१०
॥ ऋषय ऊचुः ॥ केन क्षुधापरीतानामस्माकं पापकर्म्मणा । नृशंसेनापनीतानि विसान्याहारकाङ्क्षिणां ।
ते शङ्कमानास्त्वन्योन्यं पप्रच्छुर्द्विजसत्तमाः । त ऊचुः समयं सर्व्वे कुर्म्म इत्यरिकर्षण ।
त उक्ता वाढमित्येवं सर्व्व एव तदा समं । क्षुधार्त्ताः सुपरिश्रान्ताः शपथायोपचक्रमुः ।